

і самовдосконалення треба розвивати свої таланти, слідувати покликанню, щодня невтомно «будувати» власний внутрішній світ. Людина, яка наповнена зсередини щастям, гармонією, душевним миром «випромінює» позитив і світло. Той, хто «збудував» в своїй душі дивовижний храм Краси, Добра, Любові, Істини стає підтримкою і натхненням для інших, а особливо нпшого майбутнього — дітей.

Література

1. Горашук В.П. Теоретические и методологические основы формирования культуры здоровья школьников: Дис. ..докт. пед. наук: 13.00.09. — Харків, 2004. — 373 с.
2. Помиткін Е.О. Психологія духовного розвитку особистості: Монографія / Е.О. Помиткін. — К.: Внутрішній світ, 2007. — 280 с.
3. Скумин В.А. Культура здоровья — фундаментальная наука о человеке / В.А. Скумин. — Новочеркасск: ТЕРОС, 1995. — 132 с.
4. Сухомлинський В.О. Здоров'я, здоров'я і ще раз здоров'я: В 5 т. / В.О. Сухомлинський. — К.: Рад. школа, 1977. — Т.3. — С.103-111.
5. Формування здорового способу життя молоді: Київський досвід / Н.М. Комарова, П. Шатц, О.О. Яременко та ін. — К.: Укр. ін-т соц. досліджень, 2001. — 56 с.
6. Формування здорового способу життя / Яременко О., Вакуленко О., Жаліло Л. та ін.: Навч. посіб. для слухачів курсів підвищення кваліфікації держ. службовців. — К.: Укр. ін-т соц. досліджень, 2000. — 232 с.

ПІДГОТОВКА ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ХАРКІВЩИНИ ДО НАДАННЯ ДОЛІКАРСЬКОЇ ДОПОМОГИ

Сіліна Г.О., Волкова І.В.

Комунальний вищий навчальний заклад «Харківська академія неперервної освіти»

Конституцією України затверджено, що людина, її життя та здоров'я, честь і гідність, недоторканість і безпека є найвищою соціальною цінністю. Відповідно до посадових обов'язків, педагогічні працівники несуть відповідальність за життя і здоров'я учнів під час навчально-виховного процесу, та мають вжити заходів щодо надання долікарської допомоги і разі потреби. Таким чином, вкрай актуальними для педагогічних працівників є вміння правильно поводити себе в ситуаціях, пов'язаних із загрозою для життя, надавати першу долікарську допомогу в разі травмування, нещасного випадку.

З метою відпрацювання у вчителів алгоритму дій та прийомів надання першої долікарської допомоги у випадках, які можуть трапитися під час навчально-виховного процесу, співробітниками кафедри виховання й розвитку особистості КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» розроблено та впроваджується тематичний спецкурс-практикум «Долікарська допомога в умовах загальноосвітнього навчального закладу».

Завданнями спецкурсу визначено: знайомство слухачів із сучасними нормативними документами з питань безпеки життєдіяльності під час навчально-виховного процесу; актуалізація знань про особливості проведення профілактичної роботи, поводження педагогічних працівни-

ків у нестандартних ситуаціях, пов'язаних із безпекою життєдіяльності, травмуванням учасників навчально-виховного процесу тощо; формування навичок надання першої долікарської допомоги в умовах загальноосвітнього навчального закладу; відпрацювання алгоритму дій у випадках надзвичайних ситуацій, дитячого травматизму.

Тематика навчальних модулів розроблена таким чином, щоб забезпечити оптимальне опанування необхідної для педагогічних працівників теоретичної інформації та відпрацювання практичних навичок щодо дій у надзвичайних ситуаціях та у випадках травмування (див. табл. 1).

Таблиця 1

Структура спецкурсу «Долікарська допомога в умовах загальноосвітнього навчального закладу»

Назва модуля	Змістове наповнення
Нормативно-правові засади забезпечення безпеки життєдіяльності в умовах навчального закладу	Нормативно-правове забезпечення безпеки життєдіяльності учнів. Санітарно-гігієнічні правила і норми. Попередження дитячого травматизму. Дії педагога відповідно до медичних рекомендацій. Заходи і засоби з надання першої долікарської допомоги. Візуальне визначення стану самопочуття дитини за зовнішнім виглядом. Фізіологічні особливості статевого дозрівання. Техніка вимірювання пульсу, температури. Ліки загального доступу та правила їх застосування під час надання першої долікарської допомоги. Комплекти медичних засобів першої допомоги. Умови їх зберігання і застосування.
Перша долікарська допомога в умовах навчального закладу	Види травм (легкі, середньої важкості, важкі) та їх ознаки. Поранення. Рани та їх обробка. Основні види ускладнень при пораненнях та їх профілактика. Типи пов'язок (пакривні, стисні і мобілізуючі). Перша допомога при переломах, вивихах. Техніка зупинки кровотеч, накладання джгута, закрутки. Методика накладання пов'язок. Опіки (термічні, хімічні, електричні). Перша допомога при опіках. Отруєння. Дія отрути на організм людини. Шляхи потрапляння і виведення отрути з організму. Наркотичні, алкогольні, харчові отруєння, їх класифікація. Ознаки отруєння грибами, отруйними рослинами, укусах тварин. Перша допомога при отруєннях і укусах. Втрата свідомості. Непритомність. Тепловий та сонячний удари, обмороження й електротравми. Перша допомога в умовах втрати свідомості. Найпростіші тести на виявлення ознак життя. Послідовність заходів першої допомоги. Методика проведення штучного дихання, закритого масажу серця. Транспортування потерпілого. <i>Практична робота.</i> Відпрацювання реанімаційних заходів.
Надання першої долікарської допомоги при гострому перебігу захворювань	Захворювання систем організму людини (дихальної, кровоносної; травної; ендокринної), їх ознаки. Дії педагогічних працівників в умовах виявлення гострого перебігу захворювань. Найпоширеніші інфекційні захворювання (кір, краснуха, вітряна віспа, коклюш, паратиф, скарлатина, дифтерія, поліомієліт, туберкульоз), їх прояви. Особиста профілактика інфекцій дихальних шляхів, кишкових, кров'яних інфекцій Особливості надання першої долікарської допомоги в умовах епідемій. <i>Практична робота.</i> Надання першої долікарської допомоги при гострому перебігу захворювань.
Екстрена психологічна допомога постраждалому	Психіка людини і безпека життєдіяльності. Форми стресових проявів у людей (шок, істерика, ступор, апатія, депресія). Психічні порушення як наслідок надзвичайних ситуацій. Паніка: причини, прояви, можливі наслідки, профілактика. Особливості надання психологічної допомоги. Прийоми регулювання психічних станів в надзвичайних умовах. Мето-

	<p>дики формування впевненості у власних силах в кризових життєвих ситуаціях. <i>Практична робота.</i> Відпрацювання алгоритму дій у надзвичайних ситуаціях. Організація евакуації дітей із приміщення навчального закладу.</p>
--	--

У результаті навчання на спецкурсі педагогічні працівники набувають **знань**: нормативно-правових документів за напрямками «Безпека життєдіяльності в умовах загальноосвітнього навчального закладу» та «Надання першої долікарської допомоги»; сучасних підходів забезпечення власної безпеки і безпеки інших людей у надзвичайних ситуаціях, під час нещасних випадків; ефективних форм і методів профілактичної роботи; сучасних методів надання долікарської допомоги; **умінь**: застосовувати сучасні технології навчання безпеці життєдіяльності; надавати першу долікарську допомогу у надзвичайних ситуаціях, при нещасних випадках; правильно діяти в нестандартних ситуаціях, під час загрози життю в умовах навчально-виховного процесу.

ЗБЕРЕЖЕННЯ ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ.

Соколенко Л.С.

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Психічне здоров'я є складовою і необхідною умовою загального здоров'я людини в цілому. Значною мірою воно зумовлює розвиток фізичного здоров'я і є основою для формування духовності особистості. Саме тому пріоритетним напрямом в освіті й вихованні загальноосвітньої, професійно-технічної і вищої школи є системна профілактична робота з використанням інноваційних форм психопрофілактики і психокорекції, яка здатна забезпечити ефективний вплив на ціннісні орієнтири і формування позитивних форм поведінки у молоді.

Студентський вік характеризується високою інтенсивністю та швидкою динамікою емоційно-вольової сфери, що власне і зумовлює своєрідний стиль життя. Для сучасної молоді характерна безпечність, ірраціональність, деструктивні прояви відсутності здатності упорядковувати свою діяльність, раціонально використовувати свій час і свої психофізіологічні можливості, відсутність здатності до доцільної релаксації. Загострення насиченості емоційних вражень студентів дуже часто зумовлює виникнення стресових станів, які лише поглиблюються прагненням до самовдосконалення і особистісного вдосконалення, гармонізації самопочуття та стосунків з іншими людьми. Безперечно, успішне формування майбутнього спеціаліста забезпечується також і повноцінним психічним потенціалом самого студента, показником якого є стан психічного і психологічного здоров'я, які, зокрема у процесі навчання, безпосередньо впливають на успішність навчальної діяльності, стиль життя в цілому, рівень організації здорового способу життя. Аспекти формування здорового способу життя розглядає українська народна педагогіка, педагоги-просвітителі А. Макаренко і В. Сухомлинський. Концептуальні засади формування фізично та морально здорової особистості обґрунтовано І. Бехом, С. Максименком, В. Оржеховською. Авторами наукових праць з формування здорового способу життя є Т. Василюшина, Г. Власюк, Л.